



A kutyák múltja és jelene

A szelídített farkas nem kutya!



A kutyák múltbeli titkainak megismerése a mai napig foglalkoztatja a tudomány képviselőit és az egyszerű kutyatartókat egyaránt.

Vajon milyen hasonlóságok és különbségek rejlenek valójában a kutya és ragadozó őse, a farkas között? Négylábú barátaink esetében is igaz a mondás, hogy jelenük és további jövőjük tényleges megértéséhez először a múltban őrzött titkaikat kell feltárnunk.

Az embernek a farkasoktól való féelme és tartózkodása ősi időig nyúlik vissza. Pedig a legintelligensebb ragadozónak tartott farkas az, akinek a későbbiek során egyedeiből az ember kiválasztotta hűséges barátjának, a kutyának az őseit. A farkas háziasításának oka igen sokrétű lehetett. Az ember fantáziát látott a kutyában. Felismerte hasznosságát, szolgálat- és szociális készségét, segítségét akár a vadászat, akár egy szorosabb kötelék kialakulását követően a védelmi funkció betöltése által.

Számos kísérletet végeztek néhány napos koruktól fogva emberek mellett nevelődő farkaskölykökön. E kutatások a ragadozó kölykök szocializációs készségét, emberekhez való kötődésüket és magatartásformáikat vizsgálták. A tapasztalatok azt bizonyították, hogy egyes egyező vonások megléte mellett a farkas és a domesztikáció hosszú folyamatának eredményeképpen kialakult kutya között mély szakadék húzódik meg.

A kutya az egész állatvilág tekintetében egyedülálló tulajdonságokkal rendelkezik. Egy ember teremtette mesterséges állat. A bolygón élő összes fajt felülmúlja fizikai és viselkedésbeli változatosságával. Különleges kötődési igénye van az ember felé. Gondolkodásuk és cselekedeteik sokkal kiszámíthatóbbak, mint őseiké. Válaszreakcióik aszerint alakulnak, ahogy mi, emberek bánunk velük. Az emberi közeget vonzó ingerként élik meg, biztonságban érzik magukat irányításunk alatt, társaságunk érték a számukra és képesek a szabálykövetésre. A farkasok ezzel szemben a szabadság hívei, önálló életet élnek, ősi ösztönök vezérlik őket, hangulatfüggő viselkedést tanúsítanak; bizalmatlanok, távolságtartóak és érdektelenek az emberrel szemben.

A tervszerű tenyésztés és az eugenetika, azaz a fajtanemesítés tudatos szabályozásával hosszú idő alatt egyre nagyobb szakadék keletkezett a farkas és a kutya között a küllem, a temperamentum vagy akár a magatartásformák tekintetében. Ha mélyebben beleássuk magunkat az állati elme bonyolult labirintusába, rájöhethetünk, hogy ebtársaink, ha intellektuális szinten nem is, de emocionális szinten mindenképpen vetekszenek velünk, emberekkel. Képesek örülni és egyben örömet okozni, szomorkodni és megbántódni, félni és bátornak lenni, szeretni és haragudni, hűségesnek és empatikusnak lenni, de akár gyászolni is. A farkasokkal ellentétben igénylik a gazdájukkal szembeni szemkontaktust, a

figyelmet és jól érzik magukat az ember által szabályozott világban. Gyors helyzetfelismerésükből és magas szintű érzelmi intelligenciájukból adódóan pillanatok alatt képesek felmérni egy adott személy jó- vagy rossz szándékát, amelyre valljuk be, mi emberek koránt sem volnánk képesek.

A kutya életében fontos szerepet tölt be az ugatás, amely egy lehetséges mód a fajtársakkal és az emberekkel való kapcsolatteremtésben, információcserében. A farkasok kölyökkorukban a kutyákhoz hasonlóan gyakran ugatnak, majd felnőttkorukra ez minimalizálódik és az ugatást a farkasüvöltés váltja fel, amely egyfajta magányosságból eredő, hívogató hangnak felel meg, de csoportos hangadásként a terület birtoklására utal. A farkas éjszakai állat, szürkés színével beleolvad a környezetébe, kísérteties üvöltésével üdvözi a holdat, a sötétségben sárgán vagy zölden villogó misztikus szemeivel nesztelenül cserkészi be áldozatát.

A sok ellentét felsorakoztatása mellett hasonlóságként elmondható, hogy a ragadozó farkas és a szelídített kutya falkatörvényeiben is – a rangsorért való küzdelem megléte mellett – egy egymást tiszteletben tartó közösségről beszélhetünk. Azonban legyen egy farkas bármilyen szelíd, soha nem válik az ember elkötelezett barátjává!

Joó Katalin